

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Declaratur ulteriùs quo pacto divina Scientia primariò versetur
circa Deum: ubi utrùm in Deo sit ratio habitus, aut speciei intelligibilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

cura est Deo? Cum tamen certum sit, etiam boves aliquo modo ad Dei providentiam spectare, sicut & passeres, & pullos corvorum, quos, teste Scripturâ, pascit, nec nisi natu ipsius in terram decidunt, aut nascuntur, & intereunt.

VI. Divina Scientia primario versatur circa Deum.

Hæc porro Divina Scientia, quamvis circa res etiam creatas versetur, primò tamen, & præcipuè, versatur circa Deum, qui se per seipsum intelligit, & quicquid in Deo est, perfectissimo modo, atque adeo comprehensive, cognoscit. Quo pacto autem Dei Scientia ad creaturas extendatur, & utrum creaturas in se, aut in ipsis creaturis cognoscat, hujus decursu Disputationis videbimus.

SECTIO SECUNDA.

Declaratur ulterius, quo pacto Divina Scientia primario versetur circa Deum: Vbi, utrum in Deo sit ratio habitus, aut speciei intelligibilis.

I. Potest idem esse cognitio & cognitum, non tamen causa & effectus.

CONTRA id quod in fine sect. præcedentis diximus, Scientiam scilicet Divinam primario circa Deum versari, opponunt aliqui: non posse idem esse cognitionem & cognitum, sicut nec potest res eadem esse simul causa & effectus. Respondetur tamen negando antecedens, cum, ut supra Disp. 18. sect. 7. num. 14. & 15. ostendi, id etiam in creatis contingat; idem quippe actus intellectus sæpe supra seipsum reflectit, sicque se habet pro objecto. Unde de intellectu, seu Scientiâ Dei sic loquitur S. Thomas hic, q. 14. a. 4. ad 3. Intelligere divinum, inquit, quod est in seipso subsistens, est sui ipsius, & non alicujus alterius, ut sic oporteat procedere in infinitum. Et ad eandem rem Aristoteles lib. 12. Metaph. cap. 9. de Deo loquens, seipsum, inquit, intelligit, &c. & intellectio est intellectio intellectio. Id ipsum etiam Academici Ducem suum Platonem sequentes, passim docebant, Deum nempe seipsum intelligere, quod scilicet præstantissima mens habere pro objecto debeat præstantissimum intelligibile, nihil autem Deo est præstantius.

S. Thomas.

Aristoteles.

Academici.

II. Aliud est de causa & effectus; hic enim realis intercedit productio, & actio, non intentionalis, sed physica, unde causa verè & realiter esse debet natura prior effectu, cum esse, secundum omnes, sit prius quam operari, sicque idem physice, & à parte rei foret prius seipso. Horum autem nihil reperitur in actu intellectus, cum rem sibi objici, aliud nihil sit, quam eam cognosci, seu esse intentionaliter præsentem cognoscenti.

III. Dicit sine incommodo potest Deus objectum & terminum sui cognitionis.

Quare non video cur P. Erice hic Disp. 4. cap. 1. dicat, Essentiam Divinam vocari non posse objectum aut terminum intentionalem secundum rem suæ cognitionis: non, inquam, video cur quisquam hoc dicere refugiat, cum esse objectum aut terminum cognitionis, & esse cognitum sint planè idem, nullaque in re inter illi sit discrepantia. Imò ulterius existimo, quando cognitio Divina cognoscit seipsam, ne ratione quidem cognitum à cognitione distinguatur, nec, quod volunt aliqui, dari in Deo cognitiones, quarum una super aliam reflectat in infinitum.

IV. Verum in Deo reperitur conceptus habitus.

Quod secundum: utrum nimirum dici possit, in Deo reperiri conceptum habitus. Quidam, cum in Deo sit summa intelligendi facilitas, hoc nomine aiunt in illo reperiri conceptum habitus, cu-

jus unum munus est facilitate ad actum. Sed contra: etiam oculus summâ facilitate videt, & reliqui sensus objecta sua facillimè percipiunt, & tamen nullus propterea in iis statuit conceptum habitus. Cum ergo conceptus habitus sit, non facilitate utrunque, sed addere facilitatem potentie, quæ ex se illam semper non habet, quique sit per modum complementi ejusdem & adminiculo talis virtutis seu potentie; clarum videtur, in Deo reperiri habitum non posse, utpote qui ejusmodi adminiculo non indiget, ac proinde non sine imperfectione hic ei tribui conceptus potest.

V. In Deo nihil est nisi supernaturale.

Dices: saltem non est cur habitus supernaturalis in Deo non reperitur; hic enim non faciliat, sed dat simpliciter posse. Sed contra: nihil enim Deo supernaturale in illo reperiri potest, sed quicquid habet Deus est ipsi maxime connaturale.

VI. Sitne in Deo species intelligibilis.

Quoad tertium: Utrum scilicet in Deo detur species impressa, seu intelligibilis, non est omnibus perinde certum. Quidam namque ita speciem intelligibilem à Deo excludunt, ut nullum plane illius munus in eo reperiri asserant.

VII. Aliquis conceptus speciei intelligibilis reperitur in Deo.

Existimo tamen cum P. Granada Disp. primâ de Scientia Dei, num. 9. P. Alarcon, & aliis, dari aliquo modo in Deo speciem intelligibilem: quod etiam variis locis asserit S. Thomas, ut hic, q. 14. a. 2. & 4. Hæc tamen intelligenda sunt, non secundum adæquatam munus speciei, sed inadæquatam: unum quippe munus speciei impressæ est, physice simul cum potentia coëfficere visionem, seu intellectioem; hoc autem munus certum est non reperiri in entitate Dei, respectu intellectioem essentialis, cum hæc sit essentialiter improducta. Hoc ergo solum sensu dicimus, essentiam Dei esse speciem, quatenus determinat intellectum divinum ad intellectioem seu repræsentationem objecti, quod est unum munus speciei.

VIII. Quo pacto Essentia Divina sit species respectu cognitionis sui.

Dices: munus speciei est, non quomodocunque potentiam seu principium intelligendi determinare, sed loco objecti: hic autem istud contingere non potest, cum objectum semper sit præsens intellectui, & potens eum determinare; quid enim magis alicui præsens, quam idem sibi: ergo Essentia Divina nullo modo est species intelligibilis. Respondeo, hoc ad summum probare, Essentiam Divinam non esse speciem ad cognitionem sui, at saltem esse poterit respectu creaturarum, præsertim si illas Deus cognoscat in seipsis. de quo postea. Imò aliquo modo etiam, saltem inadæquate, potest esse species Essentia Divina respectu cognitionis sui: licet enim nec suppleat vices alicujus, nec concurrat ad efficiendam sui cognitionem, quæ sunt duo munera speciei; adhuc tamen determinat intellectum ad repræsentationem sui, quod est unum munus speciei.

IX. Substantia Angeli est aliquo modo species ad sui repræsentationem.

Unde, ut notat Granada citatus, etiam substantia Angeli, quando concurrat ad cognitionem sui, gerit hæc in parte rationem speciei intelligibilis, licet in omnibus non quadret ei conceptus speciei: esto enim determinet intellectum, & coëfficiat cognitionem illam, non tamen supplet absentiam aut vicem objecti, cum sit ipsum objectum. Fateor tamen, conceptum speciei non nisi lato quodam modo, & improprie Deo tribui posse.

